

Reactie op de Beleidsaanbevelingen “Brede School” van Steunpunt GOK vanuit de Brede Schoolwerking Gent.

Opm. verwijzingen naar pagina's in deze tekst slaan op de paginering van de tekst van steunpunt GOK.

De Brede Schoolwerking in Gent staat momenteel voor zes wijkprojecten waaronder twee proeftuinprojecten gesteund door minister Vandenbroucke. De werking, visie en projectstructuur van onze werking wordt beschreven in bijgevoegde teksten (Word-document en PDF). Per project wordt dit kader verder concreet vertaald door het lokale samenwerkingsverband.

Steunpunt GOK volgde in hun opdracht o.a. de twee Gentse proeftuinen en dacht vanuit hun expertise ook mee rond de algemene werking in Gent. In de beleidsaanbevelingen die zij formuleerden merken we dan ook de sterke relatie met de praktijk.

De Gentse projecten vinden de beleidsaanbevelingen “Brede School” in het algemeen een goede tekst. De tekst is voldoende concreet en laat toch voldoende openheid voor diverse modellen. Het is een ambitieuze tekst, aanbevelingen geven aanleiding tot denkoefeningen in diverse decreten. Wij zijn dan ook zeer blij met dit werkstuk.

In wat volgt vestigen wij eerst even de aandacht op een paar punten uit de tekst die wij extra willen benadrukken en vervolgens geven wij nog een aantal aanvullingen en suggesties.

- De vijf kernaspecten in de ontwikkeling van kinderen en jongeren (p.6) bieden al wat meer concretisering dan de visietekst van Steunpunt GOK. Vanuit Gent is dit voor ons zeker werkbaar en niet in tegenstrijd met de eigen pijlers van de werking (zie bijgevoegde mindmap in pdf).
- Ook het feit dat Brede School gezien wordt als mogelijke hefboom in streven naar gelijke kansen (p.5) en de uitspraak dat werken aan sociale cohesie geen doel op zich is, maar ten dienste staat van het verhogen van ontwikkelingskansen (p.7) is iets wat wij volledig kunnen onderschrijven en willen benadrukken.
- Ook sterk is het vertrekken van een stimuleringsbeleid (p.9) en zeker het besef dat hierbij rekening moet worden gehouden met de vele uitdagingen waar sommige steden mee te kampen hebben.
- De nadruk die de tekst legt op het intersectoraal en interdepartementaal werken kan voor ons niet sterk genoeg ‘in the picture’ komen. In onze opmerkingen verder formuleren we een mogelijke piste om dit meer structureel in te bouwen. Vanuit deze oefening kiest Gent dan ook eerder voor een interkabinetaire stuurgroep (p.13) om op Vlaams niveau de zaken op te volgen, uiteraard onder de in de tekst genoemde voorwaarden.
- p.16 is er aandacht voor de prefase van Brede School en het feit dat het tijd kost om een project te laten groeien, iets wat wij uit de praktijk alleen maar kunnen onderschrijven. Misschien aanvullen dat ook binnen de Brede Schoolprojecten je nog diverse fases hebt. Een opstartend project zal een andere vorm van ondersteuning vergen dan een project dat al tien jaar bezig is. Het verder verfijnen van de groeifases van een brede school ook als richtinggevend kader “waar moeten we naartoe evolueren” is wellicht nodig om voldoende constructieve “druk” tot reële samenwerking te krijgen in de projecten.
- Het toewijzen van de regierol en sturende coördinatie aan het lokale niveau lijkt ons inderdaad elementair.

Toch willen we nog een paar belangrijke opmerkingen meegeven :

Een van de bezorgdheden die we hebben is dat de tekst er onvoldoende in slaagt **aan te geven waar goed onderwijs, goed jeugdbeleid, goed sportbeleid, goed cultuurbeleid enz. stopt en waar Brede School begint.**

Belangrijk lijkt ons ook het voorzien dat **een lokale overheid de schaal van zijn Brede Schoolwerking bepaalt.** Wat wil een gemeente zien ? Waar streeft men naar ? Hoeveel Brede Scholen ziet men op zijn grondgebied te realiseren, te stimuleren enz.

Brede School is niet iets wat door onderwijs geclaimd mag worden. De tekst geeft dit ook duidelijk aan. Toch vrezen we dat als scholen op zich (zelfs met een paar partners) de aanvrager van Brede School kunnen worden/blijven, het geboden referentiekader nog te algemeen is om voldoende garanties te bieden op gedeelde analyse, doelbepaling, uitvoering en evaluatie. Brede School enkel in flankerend onderwijsbeleid situeren geeft lokaal het risico dat ook enkel het departement onderwijs de evaluator van de werking wordt en te éénzijdige werking uitgebouwd wordt !

Participatie als toetssteen is nu nog te weinig uitgewerkt in de tekst. Wij missen een explicieter benoemen van kinderen en jongeren en ouders als partner in de Brede School. Zij staan wel vernoemd maar er ligt te weinig accent op het feit dat zij ook actor zijn in het geheel. We zouden suggereren om dit op p. 7 onder punt d bij het versterken van leer-en leefomgevingen of onder punt e op te nemen. In een Brede School gaat het om méér dan ondersteunen van kinderen en jongeren/ouders. Kinderen en jongeren/ouders geven zelf mee vorm aan hun realiteit. De betrokkenheid van kinderen/jongeren/ouders als partner zou een voorwaarde moeten zijn die opgenomen wordt als criterium in het financieringsbeleid. Een detail : leeftijd van kinderen en jongeren dient dan wel afgebakend te worden.

De rol van de **ondersteuner van het Brede Schoolproject** is cruciaal. Belangrijk is dat die persoon **een mandaat krijgt van alle partners.** Dit moet goed op lokaal niveau bekeken worden .

Globaal hebben we de indruk dat de tekst een paar dingen in the picture zet (bv. het gedeeld aanwenden van infrastructuur) waar ons niet meteen duidelijk is waarom net deze zaken benoemd worden. Dan vinden we meer randvoorwaarden en actiepunten terug in onze eigen mindmap (zie bijlage). Zeker bij de samenvatting (p.24 en 25) lijkt **de opsomming onder “Wat heeft een Brede School nodig om optimaal te functioneren” ons te beperkt.**

De aanbevelingen inzake financieringsbeleid zijn moeilijk te interpreteren. Sterk is dat er concrete cijfers gegeven worden zodat er richting in het denken komt. Maar om dit juist in te schatten is het nodig een schaaldefiniëring van Brede School te expliciteren. Concreet lijkt ons toch een verschil te zijn tussen bijvoorbeeld deze twee Brede Schoolformules :

- Formule A : Eén school werkt samen met drie partners uit drie verschillende sectoren aan een voorleesproject en noemt zich van daaruit een Brede School.

- Formule B : Negen buurtscholen werken netoverschrijdend met een tiental wijkpartners uit vijf verschillende sectoren, ouders en kinderen aan diverse vormen (beleidsplanning, diverse acties, enz) gespreid over een volledig schooljaar met inbegrip van werking tijdens schoolvakanties, en noemt zich van daaruit een Brede School.

In Gent zitten we eerder met projecten onder formule B. Hiervoor is een ½ FTE ondersteuner niet genoeg en zijn ook de werkingsmiddelen zoals genoemd in de tekst onvoldoende.

Indien men het model van één school met betrokkenheid van drie sectoren als uitgangspunt voor financiering blijft nemen, moeten we opletten dat net de reeds gerealiseerde interdepartementale en netoverschrijdende werking niet teloor gaat. Je loopt het gevaar dat men om financiële redenen de projecten gaat ontdebelen en we een systeem krijgen van “iedere school voor zich een Brede School”.

Wij zijn **niet meteen voorstander van een aparte beleidsplanning brede school**. Er is al planlast genoeg en daarmee geef je ook aan dat je Brede School ziet als iets wat naast het lokale flankerende onderwijsbeleid, lokale jeugdbeleid, lokale cultuurbeleid, lokale sportbeleid en lokaal sociaal beleid enz. staat. Iets wat wij net willen tegengaan. Als er een Vlaams kader komt dan moet dit absolute garanties bieden om het interdepartementaal werken te realiseren en te verstevigen. Kort door de bocht zou men dit kunnen vertalen in **“hoe interdepartementaler men werkt hoe meer middelen men krijgt als lokale overheid”**.

Een mogelijk piste om dit in financieringsbeleid concreet te maken is de volgende :

1. Er komen middelen om de regierol als lokale overheid te kunnen opnemen (zowel centraal als in de diverse projecten).
2. Er komt een richtlijn vanuit Vlaanderen dat in de diverse lokale beleidsplannen (jeugd, sport, cultuur enz..) dient beschreven te worden hoe het betreffende departement/dienst zijn bijdrage levert tot de Brede Schoolwerking op lokaal vlak.
3. Binnen de reguliere financiering van de diverse lokale beleidsplannen wordt (stimuleringsbeleid) een deel van het geld of een extra som voorzien om deze bijdrage te financieren. De aanwending van de middelen dient onderschreven te worden door een lokale interdepartementale stuurgroep die het mandaat heeft om gezamenlijk te beslissen over de aanwending van die middelen.

Op deze wijze

- bouwen we garanties in dat de besteding van de middelen lokaal een gedragen en gedeeld gegeven wordt. Het betrokken departement/dienst kan niet alleen beslissen over de besteding.
- gaan we elke sector/dienst/departement op zich al aan het denken zetten over hun verhouding tot het concept Brede School (denkcoëfficiënt reguliere opdracht versus meerwaarde/surplus in Brede School)
- zorgen we dat er voor de diverse departementen/diensten financieel ook mogelijkheden zijn om opdrachten van eigen werking en derden te kunnen heroriënteren in het kader van een “anders” werken in Brede School.

Op deze wijze verankeren we lokaal én op Vlaams niveau een interdepartementale financiering zonder een nieuw financieringsmechanisme op te zetten. Op Vlaams niveau is dit meteen een statement van alle betrokken Vlaamse ministers als ze in hun respectievelijke portefeuilles een deel van de middelen voorzien voor Brede School. Door bestaande mechanismen te gebruiken krijg je ook nog meer eigenaarschap bij de diverse lokale diensten en departementen dan via een specifieke pot voor Brede School die gebundeld naar de lokale overheid gaat. Meteen heb je ook psychologisch een wortel : indien de betrokken lokale dienst/departement die extra middelen wil moet men rond Brede School in het eigen beleid nadenken.

We hopen dat deze reactie een constructieve bijdrage kan leveren aan verdere dialoog en beleidsvoorbereiding en hopen alvast dat de huidige en toekomstige Vlaamse regering ten volle de kracht van Brede School als samenwerkingsvorm beseft en de nodige honorering voorziet.

Vanuit Gent zijn wij steeds bereid hier verder aan mee te werken.

Namens de zes Gentse projecten,

Karolien Lecoutere

Coördinatie Brugfigurenproject en Brede Schoolwerking

Pedagogische Begeleidingsdienst - Departement Onderwijs en Opvoeding - Stad Gent

Jubileumlaan 215, 9000 Gent

Tel. 09 235 09 82 - Fax 09 269 08 01 - GSM 0472 965 221

Karolien.Lecoutere@gent.be